

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**Z A K O N
O GRADU GRAČANICA**

Sarajevo, srpanj 2018. godine

PRIJEDLOG

ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Kako se radi o Zakonu koji nije složen i opsežan predlažemo da se isti sukladno članku 172. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07 i 2/08) i članku 164. Poslovnika Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03 i 21/09), razmatra po ***skraćenom postupku***.

ZAKON O GRADU GRAČANICA

Članak 1. Predmet Zakona

Sukladno uvjetima iz članka 5. stavak 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) ovim zakonom se uspostavlja Grad Gračanica, određuje njegov teritorij, propisuje svojstvo, organi, način izbora gradskog vijeća i gradonačelnika, uređuje donošenje privremene statutarne odluke, donošenje statuta, raspisivanje izbora i druga pitanja od značaja za primjenu ovog zakona.

Članak 2. Teritorij

Teritorij Grada Gračanica čine sva naseljena mjesta, koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru Općine Gračanica na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 3. Svojstvo

Grad Gračanica je jedinica lokalne samouprave i ima svojstvo pravne osobe.

Članak 4. Samoupravni organi

- (1) Samoupravni organi Grada Gračanica su gradsko vijeće i gradonačelnik.
- (2) Samoupravni organi Grada Gračanica poslove iz svoje nadležnosti vrše u skladu sa ustavom, zakonom i Statutom Grada.
- (3) Mandat vijećnika gradskog vijeća i gradonačelnika je četiri godine.

Članak 5. Gradsko vijeće

- (1) Organ odlučivanja Grada Gračanica je Gradsko vijeće.
- (2) Broj članova Gradskog vijeća određuje se Statutom Grada sukladno zakonu.
- (3) Gradsko vijeće Grada Gračanica bira se demokratskim putem na neposrednim i tajnim izborima na području cijelog grada.

Članak 6. Gradonačelnik

(1) Izvršni organ Grada Gračanica je gradonačelnik.

(2) Gradonačelnik Grada Gračanica bira se sukladno Zakonu o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/08).

Članak 7. Statut

(1) Grad Gračanica ima Statut.

(2) Statutom Grada Gračanica propisuje se i uređuje samoupravni djelokrug Grada, njegova obilježja, sjedište, javna priznanja, organizacija, ovlasti i način rada njegovih organa, međusobni odnosi gradskog vijeća i gradonačelnika, oblici neposrednog odlučivanja građana, suradnja sa drugim jedinicama lokalne samouprave i druga pitanja od značaja za Grad.

(3) Statut Grada Gračanica mora biti sukladan Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavu Tuzlanskog kantona i federalnom i kantonalnom zakonodavstvu.

(4) Statut Grada Gračanica priprema i usvaja Gradsko vijeće dvotrećinskom većinom vijećnika Gradskog vijeća.

Članak 8. Pravno sljedništvo

(1) Grad Gračanica je pravni sljednik Općine Gračanica i ima zakonom određene nadležnosti Grada i preuzima nadležnosti, prava, obveze i imovinu općine čiji je pravni sljednik.

(2) Vijećnici Općinskog vijeća Gračanica i načelnik Općine Gračanica, izabrani na Općinskim izborima održanim 02. listopada 2016. godine, stupanjem na snagu ovog zakona, nastavljaju sa radom kao vijećnici Gradskog vijeća i gradonačelnik Grada Gračanica.

(3) Općinski organi uprave i upravne organizacije, stručne i druge službe i drugi općinski organi, stupanjem na snagu ovog zakona nastavljaju sa radom kao organi i službe Grada Gračanica.

(4) Javna poduzeća i javne ustanove, čiji je osnivač općina, nastavljaju sa radom kao Javna poduzeća i ustanove Grada Gračanica.

Članak 9.
Privremena statutarna odluka

Vijećnici izabrani na Općinskim izborima za Općinu Gračanica održanim 2016. godine donijet će Privremenu statutarnu odluku Grada Gračanica u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će važiti do donošenja Statuta Grada.

Članak 10.
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O GRADU GRAČANICA

I. -USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog zakona je sadržan u odredbi članka IV. A. 5. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine gdje je propisano da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi zakone o obavljanju dužnosti u federalnoj vlasti i u odredbi članka 5. stavak 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) gdje je propisano da se grad, osim ustavom, uspostavlja federalnim zakonom, na temelju sporazuma o udruživanju dviju ili više općina odnosno odluke Općinskog vijeća općine koja ispunjava propisane kriterije iz stavka 1. ovog članka, a koja ima najmanje 30.000 stanovnika, odnosno u čijem gradskom centru kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika. Takođe, stavkom 3. istog članka je propisano da grad glede ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uvjeta iz stavka 2. ovog zakona. Budući da je Općinsko vijeće Općine Gračanica usvojilo Odluku o proglašenju grada Gračanica broj: 01-05-01903-2017 od 31.05.2017. godine, to su bili ispunjeni svi uvjeti za izradu ovog zakona.

Napominjemo da je člankom VI A.1. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koji je dodan Amandmanom XVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 13/97) utvrđeno:

„VII GRADSKE VLASTI

Članak 1.

Za područje dviju ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave sukladno federalnom zakonu.“

Iz navedenog članka Ustava Federacije Bosne i Hercegovine vidljivo je da je Ustav izrazom „formira se“ propisao obvezu formiranja grada za područja dviju ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana i predstavlja imperativnu normu, s tim da je ustavotvorac dalje propisao da se grad formira sukladno federalnom zakonu.

Federalni zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06 i 51/09), propisao je u članku 5. sljedeće:

„Članak 5.

Grad je jedinica lokalne samouprave koja predstavlja urbanu, infrastrukturnu cjelinu povezanu svakodnevnim potrebama stanovništva.

Grad se, osim ustavom, uspostavlja federalnim zakonom na temelju sporazuma o udruživanju dviju ili više općina, odnosno odluke Općinskog vijeća općine koja ispunjava propisane kriterije iz stavka 1. ovog članka, a koja ima najmanje 30.000 stanovnika, odnosno u čijem gradskom centru kao zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika.

Grad glede ovog zakona predstavlja sjedište kantona i u slučaju neispunjavanja uvjeta iz stavka 2. ovog članka.

Iznimno od uvjeta iz st. 1. i 2. ovog članka, gradom se može proglasiti općina od posebnog povjesnog i kulturnog značaja.“

Prema stavku 3. grad, glede ovog zakona predstavlja i općinu u kojoj je sjedište kantona bez obzira na ispunjavanje uvjeta/kriterija iz stavka 2. ovog članka. Općina Gračanica samim tim ispunjava neophodne uvjete za proglašenje gradom. Osim toga, u zaokruženom urbanom području živi najmanje 10.000 stanovnika.

Iz navedenih odredaba Ustava i Zakona slijedi zaključak da Ustav propisuje imperativnu normu za formiranje grada u određenim situacijama, ali ne zabranjuje formiranje grada u bilo kojoj situaciji, nego je to ostavljeno zakonodavcu da uredi federalnim zakonom.

Zakonodavac je, polazeći od tog ustavne ovlasti Zakonom o principima lokalne samouprave predvidio mogućnost formiranja grada i na području jedne općine, na temelju odluke općinskog vijeća uz ispunjavanje određenih uvjeta (da je općina urbana infrastrukturna cjelina povezana svakodnevnim potrebama građana) i da ima najmanje 30.000 stanovnika od čega u gradskom centru živi 10.000 stanovnika.

Osim toga utvrđeno je da se gradom može proglasiti općina od posebnog povjesnog i kulturnog značaja, što svakako Općina Gračanica jeste, te se na temelju toga glede Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine smatra gradom.

II. - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Sukladno proceduri, donesena je Odluka o proglašenju Općine Gračanica gradom broj: 01-05-01903-2017 od 31.05.2017. godine.

Odluka predstavlja prvi korak u proceduri uspostave Grada Gračanica i na temelju nje se treba donijeti Federalni zakon kojim će biti uspostavljen grad.

Povjesno ishodište današnje Gračanice jeste srednjovjekovni utvrđeni grad Soko, čije se ruševine danas nalaze na strmome stjenovitom grebenu u istoimenom selu, pet kilometara sjeverno od centra grada. Soko se prvi put spominje u darovnom ugovoru sklopljenom 19. lipnja 1449. godine između

kneza Radivoja Vrandučkog, brata bosanskog kralja Tomaša, te njegovog punca, slavonskog feudalca Nikole Veličkog. Područje današnje Gračanice je bilo naseljeno i dosta ranije te tu zatičemo tragove života gotovo u kontinuitetu još od prapovjesnog razdoblja, preko antike, ranog srednjeg vijeka pa sve do danas, to potvrđuje gusta koncentracija arheoloških nalazišta. Status gradskog naselja Gračanica je službeno stekla u kolovozu 1548. godine, objavom novog popisnog deftera, a na temelju prethodno izdatog carskog ukaza Sulejmana Veličanstvenog. Gračanica je tu izričito navedena kao kasaba, urbano naselje sa povlasticama kakve su uživala gradska naselja i na istoku i na zapadu. Od početka 1970. godine u sveukupnom razvoju Gračanice se počinje opažati veliki napredak, povećanje broja stanovnika i razvoj uslužnih djelatnosti uvjetovali su ubrzani urbani i teritorijalni razvoj grada a suvremena komunalna infrastruktura se razvija i u okolnim mjesnim zajednicama.

III. - OBRAZLOŽENJE PRAVNIH RJEŠENJA

Odredbom članka 1. propisan je predmet Zakona.

Odredbom članka 2. je propisano da se Grad Gračanica sastoji od naseljenih mjesta koja su se prema evidenciji Federalnog zavoda za statistiku nalazila u okviru Općine Gračanica na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Odredbama čl. 3., 4. i 5. je propisano da je grad Gračanica jedinica lokalne samouprave i ima svojstvo pravne osobe, da su samoupravni organi Grada Gračanica gradsko vijeće i gradonačelnik i propisan njihov izbor i druga pitanja.

Odredbom članka 6. je propisano da Grad ima Statut te ostala pitanja koja se rješavaju statutom.

Odredbom članka 7. je propisano da je Grad Gračanica pravni sljednik Općine Gračanica.

Odredbama čl. 8. se regulira pravno sljedništvo Grada Gračanica u odnosu na Općinu Gračanica. Ova odredba je neophodna kako bi se osigurao kontinuitet izvršavanja nadležnosti vijeća, načelnika i organa uprave.

Odredbom članka 9. je propisano da će općinski vijećnici Općine Gračanica, izabrani na Općinskim izborima za Općinu Gračanica održanim 2016. godine, donijeti Privremenu statutarnu odluku grada Gračanica u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, koja će važiti do donošenja Statuta Grada.

IV. - SREDSTVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog zakona nije potrebno osigurati sredstva iz Proračuna Federacije BiH.

XXX

Federalno ministarstvo pravde je na zakon dobilo Mišljenje Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije broj: 02-02/1-02-613/18 od 05.07.2018. godine, u kojem je navedeno da na dostavljeni tekst Zakona nemaju primjedbi.

Isto tako pribavljeno je i mišljenje Federalnog ministarstva financija – finansija broj: 06-14-3-4350/18 od 09.07.2018. godine u kojem je navedeno da u okviru svoje nadležnosti, a prema Poslovniku o radu Vlade Federacije BiH, Federalno ministarstvo financija nema primjedbi na tekst Zakona.